

Terénní výzkum I

Harmonogram pracovních seminářů

- **24/25. 4. – téma: psaní závěrečné práce**

Další důležité termíny

- **21. 5. – odevzdání osnovy práce**
- **31. 7. - odevzdání práce**

Plánování výzkumu

- Zpracujte rešerši dostupných zdrojů pro váš výzkum
- Upřesněte metody terénního výzkumu
- Předběžně identifikujte respondenty, se kterými budete hovořit a naplánujte, jak je kontaktujete

Oslovení respondentů

- Jak oslovit? E-mail / telefon / osobně (např. na kulturní akci)?
  - Stručně, jasně, jít rovnou k věci, nepoužívat zavádějící pojmy, které respondenti nemusí znát, nemusí jim rozumět (např. terénní výzkum)
    - „jsme studenti“ → máme úkol → zajímá nás co děláte
  - Působit neformálně, uvolněně, přátelsky, komunikativně
  - Pochyby respondentů? → Zdůraznit, že po respondentech nic nechcete, výsledky nebudou bez jejich souhlasu nikde publikovány, příliš dlouho je nezdržíte (to pak dodržet)
  - Je dobré mít víc variant např. pokud bude respondent ochotný a mít čas, mít nachystáno více otázek).

Průběh rozhovoru

- Jednoduché otázky, neklást více otázek zářáz!
- Měly by převažovat otevřené otázky
- Uzpůsobit průběh rozhovoru respondentovi (nikoli „papouškování“ osnovy rozhovoru)
- Buďte otevření, transparentní ohledně vašeho výzkumu
- Mluvte srozumitelným jazykem
- Zdravá intuice, schopnost odhadnout atmosféru je žádoucí

Evidence výzkumu

- **Výzkumný deník / poznámky z výzkumu (možno i nahrát)**
- **Protokol o rozhovoru** (dostupný ve studijních materiálech)
  - Základní údaje o rozhovoru
    - Čas
    - Místo
    - Délka rozhovoru
    - (odhadovaný) věk, pohlaví respondenta
  - Kontext kontaktování respondenta
    - Kdo je respondent, co o něm víme?
    - Proč jste jej kontaktovali?
    - V jaké atmosféře rozhovor probíhal?
    - Co rozhovor ovlivnilo (veškeré dojmy, pocity, byl rozhovor např. něčím rušen?)
  - Zásadní výsledky
    - O čem byl rozhovor?
    - Jaké nejzásadnější informace jste se od respondenta dozvěděli vztahu k vašemu výzkumu?

Terénní výzkum I – protokol o rozhovoru

Respondent: pohlaví, odhadovaný věk, označení (jméno, pseudonym)	
Místo konání rozhovoru	
Datum konání rozhovoru	
Tazatel	
Kontext rozhovoru (způsob seznámení, atmosféra, co rozhovor mohlo ovlivnit?)	
Nejzásadnější zjištění z rozhovoru ve vztahu k aktuálnímu výzkumu	

Terénní výzkum I – protokol o rozhovoru

Respondent: pohlaví, odhadovaný věk, označení (jméno, pseudonym)	Žena, cca 60 let, paní Milada
Místo konání rozhovoru	██████████, kavárna na náměstí
Datum konání rozhovoru	24. 5. 2021, 16:30 – 18:00
Tazatel	Oto Polouček
Délka rozhovoru	90 minut
Kontext rozhovoru (způsob seznámení, atmosféra, co rozhovor mohlo ovlivnit?)	
<p>Kontakt na paní jsem dostal od ██████████, která taktéž realizuje orálně historický výzkum. Paní byla velmi ochotná, domluva po telefonu bez komplikací, domluvili jsme si sraz v 16:00 na nádraží ██████████ a navrhla k realizaci rozhovoru kavárnu na náměstí – po cestě jsme neformálně hovořili o našem výzkumu, ██████████ apod. Cestou potkala několik známých stejně jako v kavárně (tzn. je v ██████████ asi známá) – některé z nich byly, jak se zmínila, taktéž učitelky. Zvolená kavárna byla poměrně nevyhovující – hlučné prostředí, plno lidí, málo prostoru, nicméně bylo to zřejmě její oblíbené místo. Rozhovor samotný trval cca hodinu a půl, téměř bez vyrušení. Započal ihned po usazení (o tom co nás zajímá jsme se bavili již cestou). Vyrušen byl pouze servírkou, a skoro ke konci paní z vedlejšího stolu, která poslouchala náš hovor a při odchodu z kavárny se u nás zastavila a hovořila o svých vzpomínkách na učitele na VŠ (práva) – přerušeni však bylo krátké. S podpisem souhlasu nebyl problém. Nabízí možnost kdykoli se obrátit kdybychom potřebovali něco doplnit, zmínila, že ani není z její strany nutná anonymizace. Rozhovor byl příjemný, paní byla ochotná, nebyla cítit nervozita či rezervovanost: rozhovor mohl (pozitivně) ovlivnit věkový rozdíl, kdy měla tendenci mladšího tazatele seznamovat s městem i životem ve městě v minulosti), na druhou stranu však byl mohl věk a pohlaví tazatele ovlivnit skutečnost, že jsme se v rozhovoru nedostali příliš „do hloubky“, narátorka hovořila spíše o situaci ve škole než o sobě.</p>	
Nejzásadnější zjištění z rozhovoru ve vztahu k aktuálnímu výzkumu	
<p>Paní Milada pochází ██████████, vystudovala pedagogickou fakultu v ██████████, aprobace čeština-dějepis. Jelikož pochází ze známé učitelké rodiny (dlouhá tradice učitelství), rozhodla se však nastoupit kariéru v pohraničí na venkově ██████████ aby nebyla „protekcni“ – do okresu ██████████ se vrátila později, nejdříve do ██████████ (nejlepší vzpomínky, ředitel osobnost i za normalizace, relativně volná atmosféra, tolerance výuky náboženství) a později do ██████████ kde prý to bylo se vztahy horší ale lékař ji doporučil nedojíždět za prací. Problematické vztahy ve škole však vedly k tomu že krátce po roce 1989 (ředitel, ač komunista, zůstal) odešla na soukromou a později státní ZŠ. V té době taktéž absolvovala rekvalifikaci a začala učit angličtinu. Nyní v důchodu vypomáhá příležitostně s výukou na ZŠ (nyní učí ukrajinské děti). Rozhovor nebyl úplně standardní protože paní celkem brzy (1993) opustila prostředí ZŠ. Přesto však byl její pohled zajímavý (vhled do atmosféry na školách). Ne vše si však už pamatuje, např. co se týče metod výuky a jejich proměn, bylo zřejmé, že si již příliš nevybaví: problém byl i s časovým zařazením. Další rozhovor není potřeba, veškeré základní okruhy byly buď probány nebo asi už víc neřekne.</p>	

Úkol na příště

- Realizovat terénní výzkum 😊

Harmonogram pracovních úkonů

- 1) realizace výzkumu a jeho zhodnocení (do 25. 4.)
- 2) realizace doplňkového výzkumu, návrh struktury závěrečné práce (do 21. 5. – konec výuky)
- 3) příprava závěrečné práce (do 31. 7.)